

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Μια ενισχυμένη σύμπραξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας για αριστεία και ανάπτυξη»

COM(2012) 392 final

(2013/C 76/06)

Εισηγήτρια: η κ. Daniela RONDINELLI

Στις 17 Ιουλίου 2012, και σύμφωνα με το άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Μια ενισχυμένη σύμπραξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας για αριστεία και ανάπτυξη

COM(2012) 392 final.

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 8 Ιανουαρίου 2013.

Κατά την 486η σύνοδο ολομέλειας, της 16ης και 17ης Ιανουαρίου 2013 (συνεδρίαση της 16ης Ιανουαρίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 120 ψήφους υπέρ και 2 αποχές.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Κατά την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ), η υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (ΕΧΕ) αποτελεί στόχο προτεραιότητας, δεδομένου ότι θα ευνοήσει την οικονομική μεγέθυνση και την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της ΕΕ, καθώς επίσης και την αριστεία στον τομέα των επιστημών, όπως και τη συνοχή μεταξύ των κρατών μελών, των περιφερειών και των κοινωνιών. Η προβλεπόμενη από το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» χρηματοδότηση θα πρέπει να αποτελέσει το κρίσιμο στοιχείο που θα επιτρέψει την επίτευξη του στόχου αυτού.

1.2 Η ΕΟΚΕ έχει διατυπώσει σε πολυάριθμες γνωμοδοτήσεις της⁽¹⁾ το όραμά της για τον ΕΧΕ και έχει ήδη ξεκινήσει με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων σε βάθος για το θέμα αυτό και, συνεπώς, επιδοκιμάζει την υπό εξέταση ανακοίνωση.

1.3 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την Επιτροπή η οποία αναφέρει την οικονομική μεγέθυνση ως έναν από τους στόχους προτεραιότητας του ΕΧΕ. Στην τρέχουσα σοβαρή οικονομική και κοινωνική κρίση, η αναφορά αυτή έχει καίρια σημασία για την ευρωπαϊκή οργανωμένη κοινωνία των πολιτών.

1.4 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των ερευνητών, των επιστημονικών γνώσεων και της τεχνολογίας πρέπει να αποτελέσει την «πέμπτη ελευθερία» της εσωτερικής αγοράς.

1.5 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η υλοποίηση του ενοποιημένου χώρου έρευνας αποτελεί διαδικασία σε συνεχή εξέλιξη και ότι η προθεσμία του 2014 είναι εξαιρετικά φιλόδοξη, ιδίως μάλιστα εάν ληφθεί

υπόψη το γεγονός ότι πολλές ευρωπαϊκές χώρες εφαρμόζουν αυτή τη στιγμή μέτρα λιτότητας τα οποία περιορίζουν τις εθνικές επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία.

1.6 Η ΕΟΚΕ αποδέχεται την πρόταση για την υλοποίηση του ΕΧΕ μέσω μιας ενισχυμένης εταιρικής σχέσης που θα βασίζεται περισσότερο στις ορθές πρακτικές παρά στη χρήση της κανονιστικής οδού. Εκφράζει, ωστόσο, την ανησυχία της για το γεγονός ότι τα μνημόνια συμφωνίας που υπεγράφησαν με τις οργανώσεις έχουν προαιρετικό, νομικά μη δεσμευτικό και ανεπίσημο χαρακτήρα.

1.7 Η ΕΟΚΕ ευελπιστεί ότι θα υπάρξει η ισχυρή πολιτική βούληση που θα επιτρέψει να υποστηριχθούν αποτελεσματικά και ανταγωνιστικά εθνικά συστήματα έρευνας, τα οποία θα μπορέσουν να υλοποιηθούν κατά τον καλύτερο τρόπο χάρη σε μια «αξιολόγηση από ομοτίμους», διεργασία η οποία θα πρέπει να στηριχθεί στην αξιοποίηση της ποιότητας των ερευνητικών ομάδων, των σχετικών διαρθρώσεων και των παραγόμενων αποτελεσμάτων.

1.8 Η ΕΟΚΕ φρονεί, αφενός, ότι η έρευνα που χρηματοδοτείται με δημόσιους πόρους θα πρέπει να δώσει προτεραιότητα στους τομείς εκείνους που έχουν ιδιαίτερη σημασία για την ευημερία των ευρωπαίων πολιτών και, αφετέρου, ότι θα πρέπει να εξακολουθήσουν να χρηματοδοτούνται έργα με δημόσιους πόρους, στο πλαίσιο μιας ισχυρής, κοινής ευρωπαϊκής συνεργασίας.

1.9 Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την άρση των εμποδίων που τίθενται στην υλοποίηση του ΕΧΕ και τα οποία συνδέονται με την απουσία μιας ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας για τους ερευνητές, με τους όρους εργασίας τους, με την κινητικότητά τους και με το σύστημα κοινωνικής ασφάλισής τους.

1.10 Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι είναι επείγουσα ανάγκη να αλλάξει η κατάσταση των συντάξεων και των συνταξιοδοτικών ταμείων των ερευνητών που συμμετέχουν σε διακρατικά σχέδια και να δημιουργηθεί ένα ευρωπαϊκό ταμείο συμπληρωματικών συντάξεων για την κάλυψη/αντιστάθμιση της ζημίας που προκύπτει από τη μετάβαση από μια χώρα σε άλλη και από ένα σύστημα κοινωνικής ασφάλισης σε άλλο.

(¹) ΕΕ C 95 της 23.4.2003, σελ. 48, ΕΕ C 218 της 11.9.2009, σελ. 8, ΕΕ C 306 της 16.12.2009, σελ. 13, ΕΕ C 132 της 3.5.2011, σελ. 39, ΕΕ C 318 της 29.10.2011, σελ. 121, ΕΕ C 181 της 21.6.2012, σελ. 111, ΕΕ C 299 της 4.10.2012, σελ. 72, ΕΕ C 229 της 31.7.2012, σελ. 60, ΕΕ C 44 της 15.2.2013, η γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής», η γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Μια ενισχυμένη σύμπραξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας για αριστεία και ανάπτυξη» και η γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Πρόσβαση στις επιστημονικές πληροφορίες - δημόσιες επενδύσεις» (βλέπε σελίδα 43, 48 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

1.11 Η ΕΟΚΕ προειδοποιεί ότι οι νέες πρωτοβουλίες που προτείνονται από την Επιτροπή δεν θα πρέπει να υπονομεύσουν ή να εξουδετερώσουν όλες τις προσπάθειες που καταβάλλονται για τη μείωση του διοικητικού φόρτου των ερευνητών στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας.

1.12 Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στα κράτη μέλη ότι είναι αναγκαίο να αναληφθούν όλες οι πρωτοβουλίες που θα εξαλείψουν αποτελεσματικά τις διακρίσεις, τις ανισότητες και τη διαφορετική αντιμετώπιση των δύο φύλων που εξακολουθούν να υφίστανται στον ακαδημαϊκό, επιστημονικό και ερευνητικό κόσμο. Χαιρετίζει ιδιαίτερα την απόφαση να διασφαλιστεί η παρουσία γυναικών κατά τουλάχιστον 40 % σε όλες τις επιτροπές που συμμετέχουν στην πρόσληψη, στην κατάρτιση ή/και στην αναθεώρηση των κριτηρίων αξιολόγησης των έργων, καθώς και σε εκείνες που διαμορφώνουν τις πολιτικές για την απασχόληση στα ακαδημαϊκά ιδρύματα και στα ερευνητικά και επιστημονικά κέντρα.

1.13 Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρόταση της Επιτροπής να αναπτυχθεί ένας οδικός χάρτης για την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών υποδομών στις οποίες θα βασιστούν οι ηλεκτρονικές επιστήμες και παραπέμπει στη γνωμοδότησή της ⁽²⁾ για την ανακοίνωση ⁽³⁾ της Επιτροπής όσον αφορά την προσπελασιμότητα, τη διατήρηση και τη διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνας και των επιστημονικών γνώσεων.

1.14 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την έκκληση του κόσμου της έρευνας και της ευρωπαϊκής επιστημονικής κοινότητας ⁽⁴⁾ που απευθύνεται στους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων και στους προέδρους των οργάνων της ΕΕ, σύμφωνα με την οποία: η Ευρώπη δεν μπορεί να έχει την πολυτέλεια να χάσει τους πλέον ταλαντούχους πολίτες της και τους καλύτερους ερευνητές και καθηγητές της, ιδίως δε τα άτομα νεαρής ηλικίας· τονίζει ότι οι ευρωπαϊκές επιδοτήσεις είναι απαραίτητες για να μπορέσουν να αποβούν πιο αποτελεσματικές και αποδοτικές οι κρατικές επιδοτήσεις και να βελτιωθεί ο πανευρωπαϊκός και διεθνής ανταγωνισμός· κατά συνέπεια ζητά να μη μειωθούν, στον προϋπολογισμό της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020, τα σχετικά κονδύλια του προϋπολογισμού.

1.15 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η αναγγελθείσα καταγραφή των δραστηριοτήτων που θα πρέπει να αναληφθούν στους τομείς προτεραιότητας, το φόρουμ για τη διάδοση και μετάδοση των αποτελεσμάτων των επιστημονικών προγραμμάτων και της έρευνας, καθώς και η τελική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων στα οποία θα οδηγήσει η ανακοίνωση, θα πρέπει να προβλέπουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή των φορέων της κοινωνίας των πολιτών που σχετίζονται με τον ΕΧΕ.

1.16 Για όλους τους λόγους που εκτέθηκαν πιο πάνω, η ΕΟΚΕ ευελπιστεί ότι θα συγκροτηθεί στο εσωτερικό της μια ομάδα, έργο της οποίας θα είναι να αποτελέσει σημείο αναφοράς για τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα κατά τα διάφορα μελλοντικά στάδια αξιολόγησης, παρακολούθησης και λήψης αποφάσεων σχετικά με την υλοποίηση του ΕΧΕ.

2. Εισαγωγή

2.1 Η ΕΟΚΕ έχει διατυπώσει σε πολυάριθμες γνωμοδοτήσεις της το όραμά της για τον ΕΧΕ και το όραμα αυτό παραμένει έγκυρο και σημαντικό· εκφράζει την ικανοποίησή της για την ανακοίνωση με την οποία επιδιώκεται η καθιέρωση μιας ενισχυμένης εταιρικής σχέ-

σης που να καταδεικνύει την επιτακτική ανάγκη η ΕΕ και τα κράτη μέλη να διατηρήσουν και να επεκτείνουν τις δεσμεύσεις τους. Η πρόδος στα κράτη μέλη δεν υπήρξε ομοιογενής και, σε ορισμένες περιπτώσεις, είναι ακόμη αργή. Το καινοτόμο στοιχείο της ανακοίνωσης έγκειται στο γεγονός ότι καθιστά δυνατή τη διεύρυνση της συνεργασίας μεταξύ Επιτροπής και κρατών μελών, συμπεριλαμβανόμενος σε αυτήν και τις οργανώσεις που συνδέονται με τον ΕΧΕ ⁽⁵⁾. Η ΕΟΚΕ θεωρεί απαραίτητη την **ανάπτυξη μιας ευρύτερης και αποτελεσματικότερης ενισχυμένης συνεργασίας**.

2.2 Η ΕΟΚΕ συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής ότι η υλοποίηση του ΕΧΕ θα πρέπει να στηρίξει την οικονομική μεγέθυνση, την επιστημονική αριστεία και τη συνοχή μεταξύ περιφερειών, χωρών και κοινωνιών. Παράλληλα, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και να αναπτυχθεί η απαραίτητη αλληλεπίδραση μεταξύ επιστήμης και αγοράς, μεταξύ επιχειρήσεων και καινοτομίας, συμπεριλαμβανόμενων των νέων μορφών οργάνωσης της εργασίας και ενός κόσμου της έρευνας με ολοένα περισσότερες διασυνδέσεις.

2.3 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι στο τρέχον πλαίσιο της παγκόσμιας κρίσης είναι απαραίτητο να ληφθούν καλύτερα εστιασμένα και δραστηρικά μέτρα τόσο για να ξεπεραστούν οι αρνητικές συνέπειες του κατακερματισμού των εθνικών προσεγγίσεων κατάρτισης και θέσης σε εφαρμογή των πολιτικών έρευνας, όσο και για να βελτιστοποιηθούν οι δραστηριότητες με τις οποίες επιδιώκεται η μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας αυτών των πολιτικών. Τα μέτρα θα πρέπει επίσης να επικεντρωθούν στην τόνωση του υγιούς και θεμιτού ανταγωνισμού και στην ενδυνάμωση των διασυνοριακών συνεργιών μεταξύ των εθνικών συστημάτων έρευνας, καθώς και στη διευκόλυνση της σταδιοδρομίας των ερευνητών, της κινητικότητας και της ελεύθερης κυκλοφορίας των γνώσεων ⁽⁶⁾.

2.4 Η δημόσια διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της κατάρτισης της ανακοίνωσης αποκάλυψε ότι:

- **κατά τους ερευνητές**, οι κύριες ανησυχίες είναι η έλλειψη ελκυστικότητας της σταδιοδρομίας του ερευνητή, η περιορισμένη ελευθερία κινήσεων και οι λιγοστές ευκαιρίες ανταλλαγής ιδεών·
- **κατά τις οργανώσεις που χρηματοδοτούν ή/και διεξάγουν έρευνες**, θα πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες και να διασφαλιστεί στενότερος και καλύτερος συντονισμός προκειμένου να καταστεί δυνατή η επίτευξη αριστείας και να μπορέσουν να αντιμετωπιστούν οι σημερινές μεγάλες προκλήσεις στην Ευρώπη και στην υφήλιο· απαραίτητα στοιχεία, στο πλαίσιο αυτό, είναι η ύπαρξη διασυνοριακής και πανευρωπαϊκής συνεργασίας και κατάλληλων υποδομών για την επαρκή πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων, αποτελέσματα και δημοσιεύσεις· η κοινωνία των πολιτών που έχει σχέση με την έρευνα θα πρέπει να συμμετέχει περισσότερο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων του ΕΧΕ·
- **κατά τον ιδιωτικό τομέα**, η έλλειψη υψηλά ειδικευμένων και καταρτισμένων ερευνητών είναι γενικά θέμα που εμπνέει ανησυχία· ακόμη και η βιομηχανία ζητά επίμονα την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ, αφενός, του τομέα της εκπαίδευσης και των επιστημών και, αφετέρου, του τομέα των επιχειρήσεων· οι εταιρείες θεωρούν ότι η ακαδημαϊκή κοινότητα, ο ιδιωτικός τομέας και ο επιχειρηματικός κόσμος δεν συνεργάζονται επαρκώς·

⁽²⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Πρόσβαση στις επιστημονικές πληροφορίες - δημόσιες επενδύσεις».

⁽³⁾ COM(2012) 401 final.

⁽⁴⁾ Ανοικτή επιστολή 42 βραβείων Νόμπελ και 5 βραβευθέντων με το βραβείο Fields (23.10.2012) <http://erc.europa.eu/>

⁽⁵⁾ Στις 17.7.2012 η Επιτροπή μονογράφησε μνημόνια συμφωνίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση Ερευνητικών και Τεχνολογικών Οργανισμών (EARTO)· τον ερευνητικό οργανισμό Nordforsk· την Ένωση Ευρωπαϊκών Ερευνητικών Πανεπιστημίων (LERU)· την Ένωση Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων (EUA)· και τον οργανισμό Science Europe.

⁽⁶⁾ COM(2010) 546 final.

— **κατά τα κράτη μέλη και τις χώρες εταίρους**, είναι απαραίτητο να αναληφθούν συγκεκριμένες δράσεις με στόχο την ολοκλήρωση του ΕΧΕ, ενώ θεωρείται προτιμότερη μια προσέγγιση βασισμένη στις βέλτιστες πρακτικές παρά μια ενδεχόμενη νομοθετική προσέγγιση.

3. Ενίσχυση των εθνικών ερευνητικών συστημάτων για να καταστούν πιο αποτελεσματικά, ανοικτά και ανταγωνιστικά

3.1 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την ιδέα της Επιτροπής να ενισχυθούν τα εθνικά συστήματα έρευνας με την υιοθέτηση των βέλτιστων πρακτικών και συμφωνεί ότι η κατανομή των πόρων θα πρέπει να γίνεται μέσω ανοικτών και δημόσιων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων που έχουν εξεταστεί από επιτροπές εμπειρογνομόνων (**αξιολόγηση από ομότιμους**) (7) του εκάστοτε κράτους μέλους, άλλων κρατών μελών ή τρίτων χωρών. Η **αξιολόγηση της ποιότητας** των ερευνητικών ομάδων, των οργανισμών που συμμετέχουν σε αυτές και των αποτελεσμάτων τους θα πρέπει να αποτελέσει τη βάση των αποφάσεων που θα ληφθούν ως προς τη δημόσια θεσμική χρηματοδότηση. Σε πολλές περιπτώσεις, οι ερευνητές, οι ομάδες, οι προτάσεις και τα ερευνητικά προγράμματα εξακολουθούν να μην έχουν ακόμη αξιολογηθεί με βάση συγκρίσιμα πρότυπα, αν και πρόκειται για σχέδια και έρευνες που διεξάγονται και χρηματοδοτούνται με παρόμοιο τρόπο. Κατά την ΕΟΚΕ, πρόκειται για απαράδεκτη απώλεια αξίας σε μια εποχή που πολλά κράτη μέλη μειώνουν σημαντικά τα κονδύλια του προϋπολογισμού τους για την έρευνα.

3.2 Η ΕΟΚΕ έχει επίγνωση του γεγονότος ότι η ευρωπαϊκή έρευνα είναι μια από τις καλύτερες στον κόσμο. Η έρευνα στα πανεπιστήμια και στα επιστημονικά ιδρύματα επέτρεψε στις ευρωπαϊκές εταιρείες να είναι πρωτοστάτες και πρωτοπόροι στην ανάπτυξη τεχνολογιών και να κατέχουν πρωταγωνιστικό ρόλο στο διεθνές προσκήνιο. Για το λόγο αυτό, η ΕΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της όσον αφορά το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει η Επιτροπή στην εκτίμησή της των επιπτώσεων, στο οποίο αναφέρει ότι το χάσμα ανάμεσα στην Ευρώπη, τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Ιαπωνία και άλλες ανεπτυγμένες οικονομίες γίνεται ολοένα πιο εμφανές (8). Αυτό φαίνεται να δηλώνει ότι η Ευρώπη χάνει έδαφος όσον αφορά την παραγωγή γνώσεων και ότι χώρες με ηγετική θέση διεθνώς στον τομέα της καινοτομίας παραγκωνίζουν την ΕΕ των 27 ως προς ορισμένους δείκτες. Ενώπιον της παγκόσμιας κρίσης και των συνακόλουθων αλλαγών στις σχέσεις εξουσίας, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι ο ΕΧΕ θα πρέπει να εδραιώσει την υπεροχή της ευρωπαϊκής επιστήμης, της οποίας η ποιότητα και τα πρότυπα της αριστείας θα πρέπει να χρησιμεύσουν ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα όταν αυτή ανταγωνίζεται με άλλους διεθνείς παράγοντες.

3.3 Το 2002 η ΕΕ αποφάσισε ότι οι επενδύσεις όλων των κρατών μελών στον τομέα της Ε&Α θα πρέπει να φθάσουν το 3 % του ΑΕγχΠ της ΕΕ (9). Οι επανελημμένες αποτυχίες επίτευξης αυτού του στόχου και η αναβολή του έως το 2020 κάνουν την ΕΟΚΕ να διερωτάται κατά πόσον θα μπορέσει ποτέ να επιτευχθεί ο συγκεκρι-

κριμένος στόχος. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί ότι μια από τις προτεραιότητες του ΕΧΕ θα πρέπει να είναι η οικονομική μεγέθυνση –ειδικά στην τρέχουσα σοβαρή οικονομική και κοινωνική κρίση– και, συνεπώς, εκφράζει τη μεγάλη ανησυχία της για τις σημαντικές περικοπές που υφίσταται ο τομέας της έρευνας ως αποτέλεσμα των πολιτικών λιτότητας.

3.4 Ένας από τους πυλώνες του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης, ο οποίος συνδέεται στενά με την υλοποίηση του ΕΧΕ, είναι η προώθηση της κινητικότητας για τη βελτίωση της εκπαίδευσης των φοιτητών, καθηγητών και ερευνητών κατά τρόπο ουσιαστικό. Οι περικοπές αυτές θα καταστήσουν δύσκολο για πολλούς ερευνητές να επωφεληθούν του ΕΧΕ και να συμμετάσχουν πλήρως σε αυτόν. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της για τις αποφάσεις που ελήφθησαν (10).

3.5 Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει την πεποίθησή της ότι απαιτείται ισχυρή πολιτική βούληση για την επίτευξη αποτελεσματικών και ανταγωνιστικών εθνικών συστημάτων έρευνας και καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη να σημειώσουν πρόοδο με πιο αποφασιστικό και γρήγορο τρόπο, ανταποκρινόμενοι στις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει.

3.6 Τα τελευταία χρόνια, η έρευνα που χρηματοδοτείται από δημόσιους πόρους φαίνεται να έχει αμελήσει τομείς στρατηγικής σημασίας για την ευημερία των ευρωπαίων πολιτών, οι οποίοι, αντίθετα, θα έπρεπε να αποτελούν για τον ΕΧΕ καινοτόμους ερευνητικούς τομείς, στο πλαίσιο μιας κοινής ευρωπαϊκής συνεργασίας.

3.7 Επιπλέον, η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει ότι για να βελτιστοποιηθεί ή/και να ανακαθοριστεί η οικονομική υποστήριξη που θα διατεθεί στα εθνικά ερευνητικά συστήματα, θα πρέπει να αποφευχθεί ο ψευδής διαχωρισμός των επιστημών σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες, του οποίου φαίνεται να κάνουν χρήση ορισμένα κράτη μέλη προκειμένου να μειώσουν τους προϋπολογισμούς τους. Το ζήτημα αυτό αποτελεί σοβαρό εμπόδιο στην πρόσβαση στους πόρους και τη χρηματοδότηση.

4. Η διακρατική συνεργασία

4.1 Στην ΕΕ, η πανευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της έρευνας έχει επικεντρωθεί σε ορισμένες σημαντικές πρωτοβουλίες (11). Ωστόσο, μόνον το 0,8 % της δημόσιας χρηματοδότησης υπέρ της έρευνας και της ανάπτυξης αξιοποιείται για κοινά προγράμματα των κρατών μελών (12), συμπεριλαμβανομένων εκείνων που υποστηρίζονται ή χρηματοδοτούνται από την Επιτροπή, αν και υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι, μέσω της διακρατικής συνεργασίας, μπορεί να βελτιωθεί το επίπεδο των δραστηριοτήτων Ε&Α, να ληφθούν υπόψη νέοι τομείς και να εξασφαλιστούν δημόσιοι και ιδιωτικοί χρηματοδοτικοί πόροι για κοινά σχέδια. **Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνει ότι είναι αναγκαίο να εδραιωθεί ένα πυκνό πλέγμα δικτύων γνώσης σε όλη την Ευρώπη.**

(7) Οι βασικές αρχές καθορίζονται στο έγγραφο «Voluntary guidelines on framework conditions for joint programming in research 2010» [Εθελούσιες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους όρους-πλαίσιο για τον κοινό προγραμματισμό στον τομέα της έρευνας το 2010], ERAC – GPC, 1309/10 [2010].

(8) Η έκθεση «Πίνακας αποτελεσμάτων 2011» της ΕΕ καταδεικνύει ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Ιαπωνία και η Νότιος Κορέα έχουν απόδοση υψηλότερη από αυτήν της ΕΕ των 27. Ο χώρος που καταλαμβάνουν οι ανερχόμενες οικονομίες –όπως η Βραζιλία, η Κίνα και η Ινδία– αυξάνεται και ο ρόλος τους στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης γίνεται ολοένα σημαντικότερος.

(9) Το 2008 οι επενδύσεις αυτές αντιπροσώπευαν το 1,92 % του ΑΕγχΠ της ΕΕ, ενώ στις Ηνωμένες Πολιτείες ήταν ύψους 2,79 % (Eurostat, 2008).

(10) Ο Patrizio Fiorilli, εκπρόσωπος Τύπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον προϋπολογισμό, ανακοίνωσε τον Οκτώβριο του 2012 την περικοπή των πιστώσεων που διατίθενται από τον κοινοτικό προϋπολογισμό και από τα κράτη μέλη για τις υποτροφίες του προγράμματος Erasmus.

(11) Βλ. π.χ. τα προγράμματα-πλαίσιο, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος, το Ευρωπαϊκό Εργαστήριο Μοριακής Βιολογίας, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Πυρηνικών Ερευνών.

(12) Οι πιστώσεις του γενικού προϋπολογισμού και τα έξοδα στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης (GBAORD) αποτελούν το μόνο κριτήριο που επιτρέπει τον υπολογισμό των πιστώσεων του προϋπολογισμού, των δημοσίων επενδύσεων και των μέτρων στήριξης που αποφασίζουν οι κυβερνήσεις προς όφελος της έρευνας και ανάπτυξης.

4.2 Η θέσπιση νέων προγραμμάτων χρηματοδότησης της έρευνας –όπως η **εξασφάλιση της συνεργίας του ΕΣΣΕ** (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας), που ξεκίνησε το 2012 και στηρίζει τις μικρές διασυνοριακές (και, σε γενικές γραμμές, διεπιστημονικές) ομάδες ερευνητών– μπορεί να συμβάλει στο να καταδειχθεί η προστιθέμενη αξία και η συμπληρωματικότητα του έργου που επιτελείται από κοινού, αρκεί οι εν λόγω ομάδες να διακρίνονται από δημιουργικότητα ως προς τη διαχείριση και να εξεύρουν ένα νέο σύστημα κοινοκτημοσύνης των συμπληρωματικών γνώσεων, των δεξιοτήτων και των πόρων.

4.3 Εξακολουθούν, ωστόσο, να τίθενται εμπόδια και φραγμοί που παρακωλύουν τόσο την πρόσβαση αλλοδαπών στα εθνικά ερευνητικά κέντρα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος όσο και την πρόσβαση επιστημόνων που εργάζονται σε μη συμμετέχοντα κράτη μέλη στις υποδομές πανευρωπαϊκής έρευνας. Και στις δύο περιπτώσεις, η πρόσβαση παρέχεται σύμφωνα με τις εθνικές προτιμήσεις. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι οι δυσκολίες αυτές παρεμποδίζουν την πλήρη υλοποίηση του ΕΧΕ.

4.4 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η αναγγελθείσα καταγραφή των δραστηριοτήτων –η οποία θα επιτρέψει να καταδειχθούν τα πλεονεκτήματα, οι αδυναμίες και οι ελλείψεις της διακρατικής επιστημονικής συνεργασίας– θα πρέπει να μην βασιστεί αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη μέλη, αλλά και να προβλέπει την πραγματική και αποτελεσματική συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών που συνδέεται με τον ΕΧΕ ή/και ενδιαφέρεται γι' αυτόν.

5. Άνοιγμα της αγοράς εργασίας για τους ερευνητές

5.1 Προσλήψεις

Παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν, εξακολουθούν να τίθενται εμπόδια στις ανοικτές, διαφανείς και βασισμένες πρωτίτως σε αξιοκρατικά κριτήρια διαδικασίες πρόσληψης. Τα κριτήρια επιλογής δεν κοινοποιούνται πάντοτε δεόντως, ούτε γνωστοποιούνται σε όλες τις περιπτώσεις οι κανόνες που διέπουν την επιλογή των μελών της εκάστοτε επιτροπής αξιολόγησης οι οποίοι συχνά δεν είναι συγκρίσιμοι μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών (βλ. π.χ. την πύλη EURAXESS). Η Επιτροπή σημειώνει ότι μια σειρά από ερευνητικές εργασίες δεν ανατέθηκαν αξιοκρατικά, μολονότι ο ακριβής αριθμός τους δεν είναι γνωστός⁽¹³⁾. Η σύσταση σχετικά με την ευρωπαϊκή χάρτα του ερευνητή, ο κώδικας δεοντολογίας για την πρόσληψη ερευνητών και η ευρωπαϊκή σύμπραξη για τους ερευνητές⁽¹⁴⁾ έχουν φέρει ορισμένα θετικά αποτελέσματα στο εθνικό και θεσμικό επίπεδο. Ωστόσο, η εφαρμογή των αρχών του χάρτη και του κώδικα παραμένει πολύ αργή. Η Επιτροπή εκφράζει την ανησυχία ότι η απουσία μιας πιο ολοκληρωμένης αγοράς εργασίας για τους ερευνητές, η οποία να τους παρέχει μεγαλύτερες εγγυήσεις, ενδέχεται να αποδειχθεί εμπόδιο που δύσκολα θα μπορέσει να υπερβληθεί ενόψει της ολοκλήρωσης του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας έως το 2014.

⁽¹³⁾ Οι διαθέσιμες θέσεις ερευνητών ανά έτος είναι περίπου 40 000, από τις οποίες οι 9 600 σχετίζονται με την κατάκτηση πανεπιστημιακής έδρας (Technopolis, 2010).

⁽¹⁴⁾ Για να υποστηριχθεί η ακριβής εφαρμογή του χάρτη και του κώδικα, η Επιτροπή προώθησε το 2008 τη «Στρατηγική των ανθρωπίνων πόρων για την ενσωμάτωση του χάρτη και του κώδικα για τους ερευνητές» και συνέστησε το 2009 μία «θεσμική στρατηγική ομάδα για τους ανθρώπινους πόρους» με σκοπό τη διαμόρφωση μιας πλατφόρμας για την ανταλλαγή των βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων στην Ευρώπη.

5.2 Συνθήκες εργασίας

Οι συνθήκες εργασίας των ερευνητών διαφέρουν σημαντικά από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, και σε ορισμένες περιπτώσεις δεν είναι αρκετά ενδιαφέρουσες για να προσελκύσουν νέους ανθρώπους, εξειδικευμένους επαγγελματίες ή ξένους ερευνητές. Τα κριτήρια που διέπουν τις προαγωγές, οι προοπτικές σταδιοδρομίας και τα συστήματα αμοιβής διαφέρουν ακόμα πάρα πολύ από χώρα σε χώρα. Τα ιδρύματα δεν αναγνωρίζουν πάντοτε την κινητικότητα ως ένδειξη ακαδημαϊκής επίδοσης. Στις χώρες που πλήττονται περισσότερο από την κρίση, διαπιστώνεται ήδη σημαντική αύξηση του αριθμού των νέων ερευνητών ή/και εμπειρογνομώνων, οι οποίοι αναζητούν εναλλακτικές λύσεις, ακόμη και εκτός Ευρώπης. Η Επιτροπή δεν επιτρέπεται να αγνοήσει αυτή την απώλεια ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα της επιστήμης και της έρευνας και η ΕΟΚΕ την προτρέπει να λάβει επείγοντα και σαφή μέτρα για να την περιορίσει, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη.

5.3 Κινητικότητα

Επιπλέον, οι όροι που διέπουν την πρόσβαση σε υποτροφίες και χρηματοδοτήσεις, καθώς και τις δυνατότητες μεταφοράς τους σε άλλες χώρες, αποτελούν εμπόδιο για την κινητικότητα των ερευνητών, οι οποίοι δεν μπορούν πάντοτε να διατηρήσουν τις εθνικές υποτροφίες τους (όπως συμβαίνει στην περίπτωση 13 κρατών μελών), ενώ οι ομάδες ερευνητών δεν έχουν πάντοτε τη δυνατότητα να συμπεριλάβουν αλλοδαπούς εταίρους στα εθνικά ερευνητικά προγράμματά τους, καθώς σε πολλές χώρες (σε 11 κράτη μέλη) οι δικαιούχοι οφείλουν να είναι εθνικοί φορείς. Σε 4 κράτη μέλη οι υποτροφίες δεν είναι προσίτες σε πολίτες άλλων χωρών.

5.4 Κοινωνική ασφάλιση

Όπως ήδη ανέφερε στη γνωμοδότησή της για το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020»⁽¹⁵⁾, η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει την επείγουσα ανάγκη να βελτιωθούν οι συντάξεις και τα συνταξιοδοτικά ταμεία των ερευνητών που συμμετέχουν σε διακρατικά έργα, καθώς και ότι είναι σκόπιμο να δημιουργηθεί ένα ευρωπαϊκό ταμείο συμπληρωματικών συντάξεων για την κάλυψη/αντιστάθμιση των απωλειών που προκύπτουν από τη μετάβαση από μια χώρα σε μια άλλη και από ένα σύστημα κοινωνικής ασφάλισης σε ένα άλλο. Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, τα οποία θεωρούν συχνά δεδομένο ότι οι ερευνητές εργάζονται για τον ίδιο οργανισμό καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους, τείνουν να αγνοούν ή απλά να απορρίπτουν τα χρόνια που οι ερευνητές αφιέρωσαν στο να διεξάγουν έρευνα σε μίαν άλλη χώρα. Οι μέχρι τώρα προσπάθειες αποδείχθηκαν σαφώς ανεπαρκείς και δεν πέτυχαν να άρουν αυτό το ιδιαίτερα επίζημο εμπόδιο για τους νέους ερευνητές.

6. Εξασφάλιση της πλήρους ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στα ερευνητικά προγράμματα

6.1 Τα τελευταία χρόνια έχει διαπιστωθεί, σχεδόν σε όλους τους τομείς, σημαντική αύξηση του αριθμού των ερευνητριών, αλλά εξακολουθεί να είναι πολύ χαμηλός ο αριθμός των ερευνητριών που δραστηριοποιούνται σε ανώτερες ακαδημαϊκές θέσεις, π.χ. ως επικεφαλής επιστημονικών ερευνών υψηλού επιπέδου σε επιστημονικά

⁽¹⁵⁾ EE C 181 της 21.6.2012, σ. 111

ιδρύματα και σε πανεπιστήμια ⁽¹⁶⁾. Αυτό συμβαίνει μολονότι υφίστανται επαρκή αποδεικτικά στοιχεία που καταδεικνύουν ότι οι μικτές ερευνητικές ομάδες έχουν καλύτερη απόδοση και επωφελούνται από ευρύτερο φάσμα εμπειριών, από ανταλλαγή γνώσεων, από πληθώρα ποικιλόμορφων απόψεων και από υψηλότερο επίπεδο κοινωνικής νοημοσύνης. Οι ακαδημαϊκές σταδιοδρομίες των γυναικών εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται από ένα ισχυρό κάθετο διαχωρισμό και η «γυάλινη οροφή» συνεχίζει να αποτελεί πραγματικότητα παρόμοια με αυτήν του εργασιακού διαχωρισμού ⁽¹⁷⁾.

6.2 Το **μισθολογικό χάσμα μεταξύ των δύο φύλων** εξακολουθεί να υφίσταται στα ακαδημαϊκά και ερευνητικά κέντρα, όπως και σε άλλους τομείς της οικονομίας. Στο φαινόμενο αυτό συμβάλλουν, μεταξύ άλλων παραγόντων, τα εξής: η ύπαρξη θεωρητικά «ουδέτερων» συστημάτων περιγραφής καθηκόντων, τα οποία ωστόσο δεν λαμβάνουν υπόψη τις υπάρχουσες ανισότητες μεταξύ των δύο φύλων, η απουσία καταμερισμού των οικογενειακών ευθυνών, καθώς και η διαιώνιση των άμεσων ή έμμεσων διακρίσεων ⁽¹⁸⁾. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το επιστημονικό δυναμικό να υποτιμάται και να μην αξιοποιείται πλήρως, οι γυναίκες να μην εκπροσωπούνται επαρκώς και να μην υπάρχει ισορροπία μεταξύ των δύο φύλων στις αποφάσεις που λαμβάνονται στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας.

6.3 Δεν διαθέτουν όλα τα κράτη μέλη εθνικές πολιτικές που να προωθούν την **ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον τομέα της έρευνας**, πράγμα που υπονομεύει την ποιότητα και την καταλληλότητά του. Εάν η συμμετοχή των γυναικών ήταν πιο δίκαιη, θα αυξανόταν η διαφοροποίηση του διαθέσιμου αποθέματος ταλέντων, στο πλαίσιο τόσο του εργατικού δυναμικού όσο και της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, και συγχρόνως θα βελτιωνόταν η ποιότητα της έρευνας. Αυτό θα είχε, επίσης, ως αποτέλεσμα την αποφυγή υψηλού οικονομικού κόστους, αλλά ακόμη και λαθών οφειλόμενων στη μη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον τομέα της έρευνας. Εάν δεν διασφαλιστεί η αποτελεσματικότερη ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον τομέα της έρευνας, θα προκύψουν αρνητικές επιπτώσεις στους στόχους που έχουν τεθεί σχετικά με τα επίπεδα της αριστείας στον ΕΧΕ. Η μεγιστοποίηση της συμμετοχής των γυναικών θα συμβάλει στην ευρωπαϊκή κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη και στη βελτίωση της αριστείας, των επιδόσεων και των αποτελεσμάτων της έρευνας.

6.4 Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειές τους και να λάβουν πιο αποτελεσματικές πρωτοβουλίες για την πραγματική εξάλειψη των ανισοτήτων που υφίστανται μεταξύ των δύο φύλων στον ακαδημαϊκό χώρο και στον τομέα της έρευνας και των επιστημών. Θα πρέπει ιδίως να εκπληρωθούν

⁽¹⁶⁾ Οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν το 45 % των κατόχων διδακτορικού διπλώματος, αλλά μόνο το 30 % των ερευνητών με ενεργό δραστηριότητα, ποσοστό που πέφτει στο 19% στις ανώτερες θέσεις του ακαδημαϊκού χώρου. Κατά μέσο όρο, μόνον το 13% των επιστημονικών ισοτιμούντων ή των ερευνητικών ισοτιμούντων υψηλού επιπέδου διευθύνεται από γυναίκες, και μόνο το 9 % των πανεπιστημίων. Βλ. She Figures Preliminary data 2012, «Gender in Research and Innovation: statistics and indicators» [«Το φύλο στην έρευνα και την καινοτομία: στατιστικά στοιχεία και δείκτες»], ομάδα του Ελσίνκι «Γυναίκες και Επιστήμη», Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

⁽¹⁷⁾ Το ποσοστό των πανεπιστημιακών σπουδαστριών (55 %) και των γυναικών αποφοίτων (59 %) είναι υψηλότερο από εκείνο των ανδρών, αλλά οι άντρες είναι πιο πολυάριθμοι στα υψηλότερα επίπεδα. Οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν μόνον το 44 % του ακαδημαϊκού προσωπικού χαμηλών βαθμίδων, το 36 % των αναπληρωτών καθηγητών και το 18 % των τακτικών καθηγητών.

⁽¹⁸⁾ Το ψηφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του Μαρτίου 2012 αναφέρει ότι το μισθολογικό χάσμα παραμένει σε υψηλά επίπεδα. Κατά μέσο όρο, οι γυναίκες στην ΕΕ κερδίζουν 17,5 % λιγότερο από τους άνδρες και αντιπροσωπεύουν το 60 % των νέων πτυχιούχων.

την υπόσχεση ότι θα διασφαλιστεί η παρουσία γυναικών τουλάχιστον κατά 40 % σε όλες τις επιτροπές που είτε συμμετέχουν στην ανάθεση συμβάσεων και στην ανάπτυξη ή/και αναθεώρηση των κριτηρίων αξιολόγησης των έργων είτε διαμορφώνουν τις πολιτικές για την απασχόληση στα ακαδημαϊκά κέντρα και στις ερευνητικές και επιστημονικές κοινότητες. Η ανάπτυξη, εφαρμογή και αξιολόγηση των σχεδίων δράσης για την ισότητα των δύο φύλων στα πανεπιστήμια και στα ερευνητικά κέντρα είναι ένα άλλο μέτρο που η ΕΟΚΕ θεωρεί θετικό, υπό τον όρο ότι οι γυναίκες θα συμμετέχουν πλήρως και ενεργά στην όλη διαδικασία.

6.5 Η ΕΟΚΕ προτρέπει επίσης την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διασφαλίσει τη συμμετοχή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στην προετοιμασία της σύστασης η οποία θα περιλαμβάνει τις κατευθυντήριες γραμμές για τις θεσμικές αλλαγές που θα προωθήσουν την πραγματική ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών στα πανεπιστήμια και στα ερευνητικά κέντρα.

7. Βελτιστοποίηση της διάδοσης, της προσπελασιμότητας και της μεταφοράς των επιστημονικών γνώσεων, μεταξύ άλλων με τη βοήθεια ψηφιακών εργαλείων

7.1 Τον Απρίλιο του 2008 η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση ⁽¹⁹⁾ σχετικά με τη διαχείριση της διανοητικής ιδιοκτησίας στις δραστηριότητες μεταφοράς γνώσης, η οποία περιελάμβανε έναν κώδικα δεοντολογίας για τα πανεπιστήμια και άλλους δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς ⁽²⁰⁾. Ωστόσο, ο κώδικας δεν επαρκεί για την επίτευξη των στόχων της σύστασης.

7.2 Η πρόσβαση σε επιστημονικές πληροφορίες αποτελεί βασική προϋπόθεση τόσο για την ανάληψη επωφελούς ερευνητικής δραστηριότητας όσο και για την αποτελεσματική προώθηση της καινοτομίας και, συνεπώς, για την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης. Σε αυτήν επιπίπτει η μεταφορά γνώσεων μεταξύ ερευνητών, μεταξύ ερευνητικών συμπράξεων –ιδίως ανάμεσα στον τομέα της έρευνας και στον τομέα των επιχειρήσεων– καθώς και μεταξύ ερευνητών και πολιτών, συμπεριλαμβανομένης της ελεύθερης πρόσβασης σε δημοσιεύσεις. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη σχετική ανακοίνωση της Επιτροπής ⁽²¹⁾ και παραπέμπει στη γνωμοδότησή της που πραγματεύεται το συγκεκριμένο θέμα ⁽²²⁾.

7.3 Η ΕΟΚΕ επικροτεί επίσης την πρόθεση να καταρτιστεί χάρτης πορείας για την ανάπτυξη ηλεκτρονικών υποδομών με σκοπό την υποστήριξη της ηλεκτρονικής επιστήμης (e-science), μέσω της πρόσβασης σε μέσα και πόρους για την έρευνα.

⁽¹⁹⁾ C(2008)1329.

⁽²⁰⁾ Στόχος του παρόντος εγγράφου ήταν να γνωστοποιηθεί στα κράτη μέλη και στα ενδιαφερόμενα μέρη ένα σύνολο πρακτικών και πολιτικών που μπορούν να συμβάλουν στην τόνωση της μεταφοράς γνώσεων, η οποία παραμένει ανεπαρκής. Από την άλλη πλευρά, ο αριθμός των εργαζομένων (για παράδειγμα, στα τμήματα των πανεπιστημίων που συνδέονται με τη διάδοση και τη μεταφορά γνώσεων) με εμπειρία στον βιομηχανικό τομέα είναι σημαντικά χαμηλότερος στην Ευρώπη από ό,τι σε άλλα μέρη του κόσμου –μόνον το 5-6 % των ερευνητών της ΕΕ έχει περάσει από τον δημόσιο τομέα στον ιδιωτικό ή το αντίστροφο.

⁽²¹⁾ COM(2012) 401 final.

⁽²²⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Πρόσβαση στις επιστημονικές πληροφορίες - δημόσιες επενδύσεις».

7.4 Η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επιδιώξει να εκμεταλλευτεί πλήρως τη συμμετοχή των οργανώσεων της ευρωπαϊκής κοινωνίας των πολιτών στον τομέα της έρευνας και επιστήμης, μέσω των τακτικών ανταλλαγών που έχουν ανακοινωθεί στο πλαίσιο της δημιουργίας ενός φόρουμ των κρατών μελών το οποίο θα λειτουργεί ως σημείο αναφοράς για τη διάδοση και μετάδοση των αποτελεσμάτων των διαφόρων προγραμμάτων και επιστημονικών έργων.

Βρυξέλλες, 16 Ιανουαρίου 2013.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON
